

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

de gerne vil være med til at gennemføre Forslagene, naturligvis med større eller mindre Glæde og ogsaa for enkeltes Vedkommende med Ønsker om Ændringer. Jeg vil naturligvis gerne være med til at forhandle om Enkeltheder og Ændringer i alle tre Lovforslag, og navnlig vil jeg sige om Forslaget om Opførelse af Arbejderboliger, at her gøres der jo Forsøg paa at løse en ny Opgave, saa jeg vil med stor Glæde modtage ethvert godt Raad og ethvert Forslag om Forbedring; da der her er Tale om noget nyt og uprøvet, er der al Grund til at tale sammen om det for at søge at gøre det saa godt som muligt.

Baade det ærede Medlem Hr. Smørum og det ærede Medlem Hr. Ulrich udtalte Frygt for, at de Krav, der efter Lovforslaget stilles til de Arbejdere, man tænker paa at hjælpe til Boliger, var for store, saa at det ikke vilde blive muligt for dem at udrede de Boligafgifter, der er Tale om. Ogsaa dette Spørgsmaal er jeg villig til at forhandle om. Jeg erkender, at her, hvor der kun er Tale om at skaffe Boliger, og ikke som i det andet Lovforslag om at skaffe Erhverv, er det mere betænkeligt at give rentefrie Laan, men hvis det skulde vise sig overordentlig vanskeligt for den paagældende at svare Afgifterne eller Huslejen, hvad man vil kalde det, maa man søge at finde en Form, der muliggør det.

Til det ærede Medlem Hr. Ulrich, der fremsatte Ønske om, at de paagældende skulde have noget mere Jord, end der er foreslaaet i Lovforslagets § 5, vil jeg gerne sige, at der staar jo i § 5, at de omhandlede Grunde „i Regelen“ ikke maa være over 1500 m² eller under 800 m². Heri ligger jo, at der ikke er fastlagt noget absolut Maksimum, og jeg skal ikke have noget imod at gaa ind i en Forhandling om en Forhøjelse af den foreslaaede Grænse, hvis man mener, det er rigtigt. Jeg har paa Forhaand ment, at det vilde blive endnu vanskeligere for dem at klare Udgifterne, naar man overlod dem mere Jord, end der her er Tale om, men jeg er altsaa rede til at forhandle om at bibeholde Minimumsarealet og forhøje Maksimumsarealet.

I øvrigt henstillede det ærede Medlem Hr. Ulrich, at man skulde gaa ind i en Forhandling, der var saa lidenskabsløs som muligt, og det skal jeg for mit Vedkommende være rede til; jeg haaber saa, at det ærede Medlem ogsaa vil kunne holde sine Lidenskaber i Tømme, hvis de skulde blive alt for voldsomme.

Det ærede Medlem Hr. Hans Conrad

Koefoed, der var Ordfører for Venstre angaaende Lovforslaget om Arbejderboliger, beklagede sig over, at der var for ringe Tid til at sætte sig ind i Lovforslaget, men saa forstaaer jeg ikke, at det ærede Medlem har haft Tid til samtidig at sætte sig ind i Lovgivningen om Ejendoms-skatte, Eksport og Udstykning, idet han under sin Omtale af Forslaget om Arbejderboliger var inde paa alle disse tre Spørgsmaal. Hvis der havde været for lidt Tid for det ærede Medlem til at sætte sig ind i det Lovforslag, han var Ordfører for, havde det været naturligt at undlade at spekulere over de andre og nøjes med at drøfte Problemerne i det foreliggende Lovforslag.

Det ærede Medlem var imod Bestemelsen i Lovforslaget om, at Arbejderne ogsaa skulde have en Repræsentant i Jordlovsudvalget. Det gaar jo altid meget let med at se sine egne og sin Stands Interesser og ønske dem fremmet, men jeg synes ikke, der er noget rimeligt i, at Landbruget modsætter sig, at Arbejderne ogsaa faar en Repræsentant i Jordlovsudvalget, der dog er det, der skal administrere denne Lovgivning. Jeg synes, det er forsvarligt, at de faar en Repræsentant, og jeg kan heller ikke rigtig forstaa, at det ærede Medlem var imod den almindelige Afdragsfrihed, der er foreslaaet for Familier med mange Børn, selv om det naturligvis kan siges, at Sikkerheden saa er mindre for Staten gennem Aarene; men naar alle erkender det rigtige og rimelige i, at Arbejderne paa Landet faar bedre Boliger, maa man ogsaa erkende, at det er nødvendigt og endnu mere rimeligt, at netop Arbejderfamilier med mange Børn faar Del i de bedre Boliger, og er det vanskeligt for almindelige Arbejdere med faa Børn at svare Huslejen eller Afgiften, er det naturligvis endnu vanskeligere for dem med de mange Børn, saa jeg maa fastholde det rigtige i, at der gøres Forskel med Hensyn til Afgiftens Betaling; og den lempeiligste Form er, at de bliver fri for at afdrage i den Periode, da de har de store Forpligtelser over for de mange Børn.

Det ærede Medlem spurgte, hvad der forstaaes ved Udtrykket „betryggende haandværksmæssig Uddannelse“. Derved forstaaer jeg virkelig, at den paagældende Haandværksmester skal have vist, at han er i Stand til at udføre dette Arbejde, opføre disse Boliger, vist, at han kan gøre et ordentligt Stykke Arbejde. Vi har desværre, det maa erkendes, gennem Aarene set, at der er opført Statshusmandsboliger, som ikke har været saa gode, som de burde